BIODIVERSITET MED FLOR BEVÆGELSEN

EN UNGDOMGSBEVÆGELSE
FOR MERE BIODIVERSITET

Tænk alt det findes

Flokke af elefanter, småbitte sørgemyg, selvlysende dybhavsfisk. Generte sneleoparder, højlydte fårekyllinger, giftige svampe og saftige vindruer. Bunker af arter vi kender og endnu flere, som vi aldrig har hørt om.

Biodiversitet er det videnskabelige begreb, vi har fundet på, for at forstå, kvalificere og kvantificere den enorme variation af liv vi deler planeten med. Ikke bare hvor meget er der – men hvor meget forskelligt.

Vores planet består af et væld af huler og grotter, enge og skove, sumpe og ørkener. Forskellige naturtyper, som danner livsgrundlag for forskellige fascinerende og forunderlige arter. I Australien koalaen. På nordpolen isbjørnen. I Danmark lever snæblen – en fisk i laksefamilien, der lever udelukkende i de sydjyske å-løb. For her er netop de livsbetingelser, som snæblen har brug for.

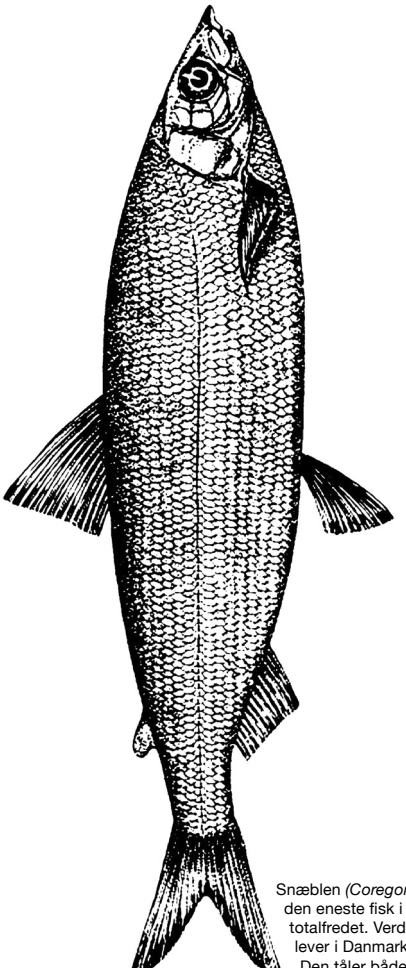
...lidt endnu

Vi står i en global biodiversitetskrise, som skyldes menneskelig aktivitet. FN anslår, at en fjerdedel af verdens arter er truet af global udryddelse i 2026. Vi har allerede mistet mange arter, der aldrig kommer igen.

Snæblen er i fare for at blive en af dem. Den har brug for, at åen snor sig naturligt, så der opstår stryg, hvor den kan gyde. Eftersom vi har rettet de fleste åer i Danmark ud for at gøre mere plads til landbrug og sikre bedre afvanding af markerne, er snæblens bestand faldet. Vi har allerede brugt over 150 millioner kroner på genopretning af snæblens levesteder ved blandt andet at genslynge nogle områder af åerne. Om det er nok, ved vi endnu ikke.

Men vi ved, hvad der skal til! Vi skal have mere plads til vild natur. Plads til store sammenhængende naturområder, hvor naturen har første prioritet og bliver beskyttet fra negativ menneskelig aktivitet.

Det kæmper vi i FLOR for.

Snæblen *(Coregonus oxyrhynchus)* er den eneste fisk i Danmark, som er totalfredet. Verdens sidste bestand lever i Danmark og er meget lille. Den tåler både salt- og ferskvand.

NATUR OG BIODIVERSITET ER VIGTIGT AF MANGE FORSKELLIGE ÅRSAGER

Biodiversitet skaber liv

Variation i naturen skaber flere levesteder – og dermed et rigere plante- og dyreliv. Når en varieret blomstereng erstattes af en tæt græsplæne, mister bier, sommerfugle og alle de andre insekter deres føde og levesteder. Når insekterne forsvinder, forsvinder fuglene. Pindsvinene. Rævene. Verden bliver et tomt og ensformigt sted at leve, hvis vi ikke sikrer gode livsvilkår for alle arter, der har hver deres plads i fødekæden og systemet.

Biodiversitet gør naturen mere robust

En skov med mange forskellige træarter klarer ofte sygdomsangreb og storme bedre end en plantage, hvor enkelte træsorter plantes og vokser unaturligt tæt. Som udgangspunkt kan man sige, at jo højere biodiversiteten er, desto mere robuste og modstandsdygtige er økosystemerne også overfor sygdomme, tørke, storme og andre pludselige påvirkninger.

Biodiversitet lagrer CO2

Urørte skove, moser og søgræsenge lagrer store mængder kulstof, som ellers ville ende i atmosfæren. En mangfoldig natur optager og opbevarer store mængder CO2 stabilt og over lang tid. På den måde kan mere plads til vild, varieret natur og biodiversitet også bidrage positivt i klimaregnskabet.

Biodiversitet er vores eget livsgrundlag

En biodivers og mangfoldig natur er afgørende for menneskets egen trivsel og velfærd. Sunde økosystemer bidrager til frisk vand, sund jordkvalitet, ren luft og bestøvning af vores afgrøder. Kort sagt bliver vores adgang til helt basale behov som mad, vand og luft truet, når økosystemer vakler og biodiversiteten falder.

HVORDAN ENDTE VI HER?

NATURSYN, VANER OG MARKER

Vi har valgt marker over enge

I Danmark er der kun under 2% beskyttet natur i 2026. For vi har besluttet, at landet skal bruges til noget andet. Intensivt landbrug og bebyggelse. Mennesket har ændret planetens struktur og fjernet mange af de levesteder, som dyr og planter plejede at have.

Vi vænner os til det

Vores syn på, hvad god natur er, har ændret sig i takt med landskabet i Danmark. Med industrialisering gik naturen fra at blive anset som en uberegnelig kraft til en ressource, vi kan erobre, tæmme og ordne.

En råvarebank, som vi mennesker kan udnytte. Eller noget smukt, vi kan beskue og nyde. Noget derude, som vi mennesker ikke selv er del af, men kan nyde eller benytte.

Vi er i dag blevet så vant til at se ud over gule rapsmarker fra landevejen og gå ture i produktionsskove, at det for mange af os er blevet et billede på idyllisk natur. Det er ikke overraskende for vi forbinder naturen med det, vi kan se, opleve og sanse. Hvis vi skal have flere mennesker til at værdsætte en vildere natur i Danmark kræver det, at de får lov til opleve en urørt skov og et vådområde, som sætter nye tanker i gang om, hvad god natur egentlig er.

Vi kender det ikke

Mange af os kender ikke navnene på fuglene, blomsterne og insekterne. Vi ved ikke hvordan de lever, eller hvilke lyde de laver. Vi ved ikke, hvad der er giftigt, og hvad der er fuld af næring. Når vi ikke kender de arter, vi mister, så sørger vi ikke over dem. I FLOR tror vi på, at jo bedre vi forstår og kender naturen omkring os, des mere omsorg og ømhed har vi for den, og jo mere bliver vi inspireret til at handle og passe på den.

Vi bestemmer selv

Vores natursyn har retfærdiggjort vores rovdrift og udnyttelse af naturen. Heldigvis er det noget vi selv har fundet på, og derfor kan vi også ændre det.

Det kræver viden, fantasi og kreativitet at finde nye og bedre måder at leve på, og vi er blandt andet oppe imod store magtfulde kapital-interesser, der har økonomisk vækst i højsædet frem for miljø, natur og biodiversitet. I FLOR er et af vores vigtigste redskaber i kampen for mere vild natur og biodiversitet vores egen fantasi og kreativitet. Vi kæmper naturens sag både politisk, naturfagligt, kunstnerisk og filosofisk.

FEM LØSNINGER PÅ BIODIVERSITETS-KRISEN

1 Giv naturen plads: den primære grund til at biodiversiteten falder er, at der mangler gode levesteder for dyr, svampe og planter. Naturen i Danmark har brug for mere plads. Plads, der blandt andet må komme fra landbruget, der i øjeblikket dækker ca. 60% procent af vores landareal. 80% af det går til at producere foder til slagtedyr. Den statistik kalder på, at vi skal producere fødevarer på en måde, som kræver mindre plads og som er mere skånsomt overfor naturen.

2 Flere store sammenhængende naturområder: Det er ikke nok at have små, opdelte klatter af natur her og der, som vi har i dag. Hvis biodiversiteten skal blomstre, kræver det store områder, hvor naturen kan udvikle sig, uden at vi mennesker bestemmer hvordan. Vi skal bevare den natur, der allerede er der, men vi skal også udvide den, så der kan skabes store sammenhængende naturområder.

3 Flere vådområder: *Plant et træ*-kampagner gør at vi tit bruger antallet af træer som et mål for kvaliteten af vores natur. Men urørt skov er kun én ud af mange forskellige naturtyper, vi har brug for. Danmark plejede at have mange vådområder, moser, søer, enge og slyngende åer. Her trivedes padder, fisk, fugle, insekter og vandplanter. Mange af vådområderne er i dag blevet drænet for vand, så jorden kunne udnyttes til landbrug. Naturen kalder på vi slipper vandet fri, fjerne drænrørene, genslynge åerne, og lade landskabet oversvømme.

4 Flere store græssere: store græssende dyr som for eksempel vildheste, køer, bison, elge og vildsvin gør godt for biodiversiteten. De holder græs, buske og træer nede, så flere små urter og planter kan få lov at blomstre. De tramper og river op i jorden og efterlader huller og bar jord, hvor jordbier og andre insekter kan bygge deres bo. De efterlader afføring, som møgbiller og planter lever godt af. De knækker grene af og vælter træer, der giver svampe og insekter adgang til nye levesteder.

5 Mere død: Vi er slet ikke vant til at blive konfronteret med døde dyr. Men døde dyr, såkaldte ådsler, er føde og levesteder for andre arter. Både fugle, insekter, bakterier og andre pattedyr flokkes om det, hvis et rådyr falder om i skovbunden. De nedbryder kadaveret og får næringsstofferne fra det døde dyr tilbage i kredsløbet. Det gælder ikke kun dyr. Gamle træer, som er gået ud, huser mange specialiserede og truede arter.

Du kan også være med til at give naturen en kærlig hånd ved at deltage i naturgenopretning mange steder i landet. I FLOR slår vi med le, planter ålegræs og fjerner invasive arter i samarbejde med kommuner flere steder i landet.

ART I FOKUS

Leopardsneglen i fokus

Leopardsneglen er vores største landlevende nøgne lungesnegl. Den er let at genkende på sit smukke mønster, der minder om pletterne på en leopard, og den kan blive op til 18 cm lang. Leopardsneglen er almindelig i Danmark, men er nataktiv og lever primært af rådnende og døde planter, men spiser også døde insekter, andre snegle og friske planter. Den er hurtig af en snegl at være, og den minder os om, at snegle uden hus kan være akkurat lige så nuttede!

Vildsvin i fokus

Vildsvin plejede at leve talrigt i Danmark. Landbrugssektorens frygt for svinepest og andre sygdomme, som kan sprede sig til vores svineavl, har ført til beslutningen om at udrydde vildsvin fra den danske natur. Der blev opført et hegn langs den tyske grænse, og de vildsvin, der alligevel kommer hertil, blev skudt. Vildsvin er en hjemmehørende nøgleart og et vigtigt dyr, der roder i jorden og skaber forandring og variation i landskabet, som kommer mange andre arter til gode. Vildsvin hører til i Danmark, og hvis vi gerne vil forbedre naturen, så bør vi fjerne hegnet og lade vildsvinene leve frit i naturen.

Soldug i fokus

Soldug er en kødædende plante, der typisk lever i højmoser i Danmark. Udover at have et vidunderligt navn, så er den meget fin og får de smukkeste ranke blomster, der folder sig ud som en lille snirklet spiral. Dens røde klistrede blade, der lokker insekter til, har de smukkeste sol-opgangsfarver. Det er utroligt at en plante, der vokser i et så nærings-fattigt område som højmoser, finder ud af at klare sig ved at finde næring et andet sted – fra insekter!

Tegn eller skriv om arter der inspirerer dig

Lær nye arter at kende og fortæl os, hvilken art der fascinerer dig. Er det solsorten, der synger fra hustaget eller forårets overflod af mælkebøtter? I serien 'Art i Fokus' deler unge deres ynglings arter med hinanden.

Forandring af det danske landskab på vej

Lige nu står vi med en ret særlig mulighed for at gøre godt for biodiversiteten i Danmark. Det skyldes den politiske aftale 'Den Grønne Trepart'. Aftalen samler parter fra erhvervslivet, stat og civilsamfundet om at arbejde sammen for at løse en række udfordringer med manglende plads til naturen i Danmark, og at begrænse landbrugets negative påvirkning på både klima, miljø og biodiversitet. Der er tre mål i aftalen som kan blive afgørende.

1 Urørt skov er hjem for mange truede arter. Men skov er ikke bare skov. Stort set alt skov i Danmark er produktionsskov, og det er skidt for biodiversiteten. Kun 4% er urørt skov i dag. Med Grøn Trepartsaftalen vil man etablere yderligere 100.000 hektar ny urørt skov. Her skal træer få lov til at vokse, blive gamle, vælte, dø og rådne på naturens præmisser. Det skaber levesteder for et mylder af liv.

2 En bindende biodiversitetslov skal sikre, at 30% af Danmarks areal bliver beskyttet natur. Det vil sige at den beskyttes fra bl.a. intensivt landbrug, skovbrug eller fiskeri med bundtrawl. 10% af den skal være strengt beskyttet. Her skal naturen udvikle sig helt uforstyrret.

3 Forbind små klatter af natur og skab store sammenhængende naturområder. En anden vigtig indsats er store naturområder, som kaldes 'Signaturprojekter'. Naturen mangler nemlig ikke kun plads, men også sammenhæng. Signaturprojekter binder mindre naturområder sammen til store ved at genoprette naturen på de markområder, der i dag isolerer eksisterende naturområder fra hinanden.

Planen er lagt. Nu skal den blive virkelig. I FLOR kæmper vi for de bedste resultater for andre arter. Det gør vi sammen med Danmarks-Naturfredningsforening, som har repræsentanter i de 23 lokale treparter. Vil du være med? Så skriv til flor@dn.dk

Leopardsneglen *(Limax maximus)*, også kaldet pantersnegl eller plettet gråsnegl, er en stor, nyttig havesnegl.

Det kan virke overvældende

Der er mange problemer og kriser forbundet med biodiversiteten – men der er mindst lige så mange løsninger og veje at gå herfra. I FLOR kæmper vi for mere vild natur og biodiversitet i Danmark. Vi gør det med fantasi og kreativitet, glæde, forundring og fællesskab.

Vores viden ændrer sig hele tiden i takt med, at vi lærer mere, og at planeten forandrer sig. Der er heldigvis mange kloge og passionerede mennesker, der bruger deres tid på at undersøge og formidle. Vi har udvalgt nogle bøger, film og tidskrifter som inspirerer os:

Retfærdig natur bevarelse
Den grønne ungdomsbevægelse

Inden året er omme
Lea Korsgaard

Hun navnløser dem
Ursula Le Guin

Opfindelsen af naturen
Andrea Wulf

Vild iris
Louise Glück

Om at samle mos
Robin Wall Kimmerer

Muld & liv
Shekufa Tadayoni Heiberg

Det tavse forår
Rachel L. Carsons

Jordenhavet-serien
Ursula Le Guin

Jeg plukker græs
Maja Elverkilde

Zonen
Silja E. K. Henderson

Blomsternes intelligens
Maurice Maeterlinck

Bærmispel
Robin Wall Kimmerer

Livets verber
Shekufe Tadayoni Heiberg

Sand County Almanak og skitser fra her og der
Aldo Leopold

Tidskrift og forlag
Ny jord – *tidskrift for naturkritik*
Græs og gyvel – *interdisciplinært magasin*
Forlaget Økotopia
Forlaget A Mock Books

Dokumentarfilm
Once Upon A Time In A Forest
7 Summers
Jozi Gold
Hvad jeg lærte af en blæksprutte

LÆS MERE OM FLOR

FLOR

I SAMARBEJDE MED

Danmarks Naturfrednings forening

TUBORG FONDET